

ΤΙΜΗ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ

Μια λιτή εκδήλωση, που διοργάνωσε η Π.Σ.Ε., 27 Νοεμβρίου 2022, με ουσιαστικό περιεχόμενο, αντάξιο της προσφοράς και του παραδείγματος της Γυναίκας της Πίνδου

σελ. 3

«ΤΟ ΠΑΡΚΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΟ ΚΑΛΠΑΚΙ»

Υλοποιείται ένα οφειλόμενο ιστορικό χρέος

σελ. 14

«Σήραγγα Θεοδωριάνων - Μελισσουργών

Οφέλη και προοπτική για τα Τζουμέρκα». Οργάνωση Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών

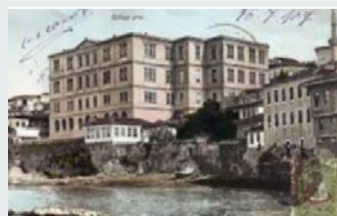
σελ. 4

«Το φοιτητικό αντιδικτατορικό κίνημα στα Γιάννινα και στην Ήπειρο από το 1967 έως και το 1974»

σελ. 7

«Αναζητώντας τα χνάρια του Πόντου στην Ήπειρο»

Μελέτη του Λευτέρη Παπακώστα Φιλολόγου, Ιστορικού

σελ. 12-13

Η «ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΗ 2023»

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας, ο κορυφαίος φορέας της Ηπειρώτικης Αποδημίας στον κόσμο, θα διοργανώσει την «Πίτα του Ηπειρώτη 2023», τη Κυριακή 22 Ιανουαρίου 2023, Κυριακή, στις 10.00' π.μ., στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας.

Επιτέλους, μετά από μια τρίχρονη -ουσιαστικά αναβολή, λόγω κορωνοϊού- φέτος έχουμε την ευκαιρία να ξανασιμίσουμε σ' αυτό το πρωτόφαντο αντάμωμα, όπου θα αποτυπωθεί το αυθόρμητο, η απλότητα, η ειλικρίνεια, το ανεπιτήδευτο της κίνησης, αλλά και η καθαρότητα της ηπειρώτικης ψυχής.

Η «Πίτα του Ηπειρώτη», διαχρονικός θεσμός που συνταυτίστηκε με τη δράση της ΠΣΕ.

Ένας γλυκός ηπειρώτικος ανασασμός!

Μια καθάρια φωνή της Ηπειρώτικης αποδημίας!

Ένας συνεκτικός ηπειρώτικος δεσμός!

Φέτος, η οργάνωση της εκδήλωσης θα διαφοροποιηθεί σε πολλά σημεία με σκοπό να πετύχουμε την ενεργή συμμετοχή όλων των ηπειρωτών/σών.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στη Γυναίκα της Ηπείρου, την πρωταγωνίστρια και θεμελιωτή του Ηπειρώτικου Μεγαλείου!

Η ΠΣΕ καλεί όλους τους Ηπειρώτες και τις Ηπειρώτισσες την Κυριακή 22 Ιανουαρίου, Κυριακή, στις 10.00' στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας.

Στη γιορτή της Ηπείρου!

Την Ήπειρο του αγώνα,

της ξενιτιάς, της προκοπής, της διδαχής και της απαντοχής για μια καλύτερη, ανθρωπινότερη και ειρηνική ζωή.

Να ακολουθήσουν οι ρεματιές του Γράμμου, των Τζουμέρκων, της Πίνδου, με γνήσια, ατόφια -Ηπειρώτικα- ακούσματα.

Τραγουδί και χορός. Ηπειρώτικος χορός. Λεβέντες και λεβέντισσες πιασμένοι χέρι χέρι, με της ψυχής το άναμμα και της καρδιάς το πύρωμα.

Στην «Πίτα του Ηπειρώτη 2023».

Ένας γλυκός Ηπειρώτικος χαιρετισμός, ένα Ηπειρώτικο καλωσόρισμα.

«Σε τούτη την τάβλα που είμαστε...»

Χίλια, καλώς, να ορίσετε!!!

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας είναι πάντα μπροστά στους αγώνες των αποδήμων

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας από της ιδρύσεώς της πρωτοστατεί στους αγώνες των αποδήμων για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η γενέτειρα, η Ήπειρος. Η δράση της αυτή καθορίζεται επακριβώς και από το Καταστατικό στο οποίο, εκτός των άλλων, μεταξύ των σκοπών της Συνομοσπονδίας, ορίζεται: «Η μελέτη και η συμβολή στην επίλυση των γενικότερων Ηπειρωτικών προβλημάτων (Γεωργία, Βιομηχανία, Βιοτεχνία, Οικοτεχνία, Τουρισμός, Υγεία, Μετανάστευση, Εκπαίδευση, Ιστοριογραφία, Λαογραφία, Λαϊκή Τέχνη, Λαϊκή Μουσική, Φυσικό Περιβάλλον κ. λ. π.) και γενικά κάθε προβλήματος σχετιζόμενου με τους όρους εργασίας και διαβίωσης των Ηπειρωτών, που κατοικούν στη γενέτειρα, καθώς και η διεκδίκηση και ικανοποίηση των δικαιωμάτων και των δικαίων αιτημάτων τους».

Έτσι, στα πλαίσια της δράσης της, όπως δημοσιεύθηκε και στο 22 φύλλο της εφημερίδας μας «Πανηπειρωτική», Ιούνιος 2022, το Διοικητικό Συμβούλιο της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας (Π.Σ.Ε.) ενόψει του καλοκαιριού αναλαμβάνει «πρωτοβουλία για κοινή δράση μπροστά στον καταγισμό των επενδυτικών προτάσεων».

Στο κάλεσμά του αναφέρει: «Το Διοικητικό Συμβούλιο της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας, με αφορμή τους καλοκαιρινούς μήνες, απευθύνεται σε όλους τους απόδημους Ηπειρώτες και τις Ηπειρώτισσες, στα Διοικητικά Συμβούλια των Ομοσπονδιών, των Αδελφοτήτων και των Συλλόγων μας και προτείνει να δραστηριοποιηθούν και να προχωρήσουν, σε συντονισμό με την Π.Σ.Ε., τον αγώνα για την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της γενέτειρας, της Ηπείρου.

Η δράση αυτή είναι αναγκαία και την προσδιορίζουν τα προβλήματα, εξαιτίας του ενεργειακού σχεδιασμού στην Ήπειρο, με τον καταγισμό των επενδυτικών προτάσεων, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Η ενεργειακή ακρίβεια, η υποβάθμιση του τομέα υγείας, το υψηλό κόστος των

διοδίων, η αναστολή, στην ουσία η κατάργηση Ταχυδρομικών γραφείων και των Τραπεζικών Υποκαταστημάτων, και τόσα άλλα δυσκολεύουν κατά κύριο τρόπο τη ζωή των μόνιμων κατοίκων, αλλά και την επίσκεψη των αποδήμων επιτείνοντας έτσι το πρόβλημα της ερημοποίησης των χωριών μας.

Η δραστηριοποίηση αυτή επιβάλλεται να εξειδικεύεται με υπομνήματα προς την Κυβέρνηση, την Περιφέρεια και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Επίσης, ανάγκη είναι να αξιοποιηθούν όλες οι εκδηλώσεις για την προβολή των αιτημάτων μας και να συνεχιστούν οι κοινές εκδηλώσεις της Αποδημίας, με πρωτοβουλίες κυρίως των Αδελφοτήτων.

Σε τελική ανάλυση η αναστροφή της ερημοποίησης της υπαίθρου, εξαρτάται από όλους/ες μας, από την έγνοια και τις προσπάθειές μας. Ή Ήπειρος μας περιμένει».

Πολλές Αδελφότητες δραστηριοποιήθηκαν κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και γενικότερα άρχισε να αναπτύσσεται ο προβληματισμός για περαιτέρω πράξεις και ενέργειες προκειμένου και από την πλευρά των αποδήμων να συμβάλουν στην επίλυση των τόσων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν κυρίως τα χωριά της Ηπείρου.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ Σήραγγα Θεοδωριάνων - Μελισσουργών. Οφέλη και προοπτική για τα Τζουμέρκα

Με μεγάλη επιτυχία και συμμετοχή πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της Δευτέρας 28 Νοεμβρίου στην αίθουσα εκδηλώσεων της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας η εκδήλωση της παρουσίασης της μελέτης για τη σήραγγα Θεοδωριάνων- Μελισσουργών. Το ερευνητικό έργο το οποίο ανέθεσε η Περιφέρεια Ηπείρου στο Μετσόβιο Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας του ΕΜΠ αφορά σε ένα καινοτόμο έργο που όπως σημειώνεται από το ΜΕΚΔΕ -ΕΜΠ ολοκληρώνει τον «δακτύλιο των Τζουμέρκων» και ενοποιεί των χώρο δίνοντας παράλληλα μια νέα σύνδεση από και προς την Περιφέρεια Θεσσαλίας, προς και από το κέντρο της Περιφέρειας Ηπείρου.

Την εκδήλωση, την οποία συντόνισε ο δημοσιογράφος Άρης Ραβανός, συνδιοργάνωσαν η Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Τζουμερκιωτών και οι Δήμοι Κεντρικών και Βορείων Τζουμέρκων.

Το θέμα της ήταν: «Σήραγγα Θεοδωριάνων -Μελισσουργών. Οφέλη και προοπτική για τα Τζουμέρκα».

Την εκδήλωση άνοιξε ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Χρήστος Αναράς ο οποίος αφού καλωσόρισε τους συμμετέχοντες αναφέρθηκε στους αγώνες των Τζουμερκιωτών για την ακύρωση του φράγματος στον Άραχθο, την αναστήλωση του Γεφυριού της Πλάκας και την ανάπτυξη της περιοχής.

Ακολούθως μίλησε ο πρόεδρος της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας Χρυσόστομος (Μάκης) Κιάμος-Χήτος ο οποίος τόνισε πως η Ήπειρος καλύπτεται από ορεινό όγκο και μακάρι να γίνονται τέτοια έργα που σηματοδοτούν οπωσδήποτε την ανάπτυξη και τον επαπατρισμό των αποδήμων.

Την παρουσίαση της μελέτης έκανε ο Δημήτρης Καλιαμπάκος, καθηγητής του ΕΜΠ, Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου και Διευθυντής ΜΕΚΔΕ-ΕΜΠ.

Στην παρουσίαση της μελέτης, που κράτησε μιάμιση περίπου ώρα, ο καθηγητής Δημήτρης Καλιαμπάκος αναφέρθηκε στους στόχους του έργου και την σημασία που έχει για την περιοχή η άμεση υλοποίησή του και τα ευρύτερα οφέλη που θα προκύψουν όχι μόνο για τους δύο οικισμούς, αλλά και τους δήμους Κεντρικών και Βορείων Τζουμέρκων.

Παρουσίασε αναλυτικά τα προβλήματα των ορεινών περιοχών και το πώς πρέπει να αντιμετωπισθεί το κύριο πρόβλημα, η προσβασιμότητα κάνοντας εκτεταμένη αναφορά στη διεθνή εμπειρία, ιδιαίτερα στην Αυστρία και στην Ελβετία, αλλά και στα πλεονεκτήματα των σπράγγων σε σχέση με άλλες επιλογές για την προστασία του περιβάλλοντος και την μείωση των αποστάσεων.

Περιέγραψε με συγκεκριμένα στοιχεία το αναπτυξιακό πρόβλημα της περιοχής, ενώ παρουσίασε με εξαιρετικά γραφήματα και πίνακες την αδυναμία αποτελεσματικής σύνδεσης των δύο Δήμων που δεν επιτρέπει την υλοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της περιοχής και τα οφέλη από την ολοκλήρωση του «δακτύλιου Τζουμέρκων» με την κατασκευή της σήραγγας.

Ιδιαίτερη μνεία έκανε στον ορεινό τουρισμό και στα Τζουμέρκα αναδεικνύοντας τα θετικά αποτελέσματα για την ανάπτυξη του τουρισμού από την ολοκλήρωση του έργου. Τόνισε ότι είναι ένα έργο στρατηγικής σημασίας για τα Τζουμέρκα και την Ήπειρο γενικότερα. Ολοκληρώνει τον «δακτύλιο των Τζουμέρκων» και αποκαθιστά την ιστορική, πολιτισμική και παραγωγική ενότητα των Τζουμέρκων. Μειώνει άμεσα την απομόνωση σε 48 οικισμούς των Τζουμέρκων.

Αναφέρθηκε ακόμη αναλυτικά στο έργο, στην προστασία του περιβάλλοντος και της ενότητας του οικοσυστήματος που διασφαλίζεται με τη σήραγγα.

Σε ότι αφορά το οικονομικό μέρος, ο προϋπολογισμός κρίνεται απολύτως αιτιολογημένος συγκρινόμενος με τα αναπτυξιακά και περιβαλλοντικά οφέλη που προκύπτουν την υλοποίηση του έργου. Τόνισε, τέλος, ότι το έργο θα το πάρουν στις πλάτες τους οι τοπικές κοινωνίες. Ο κόσμος θα κάνει την σήραγγα όπως έκανε το Γεφύρι της Πλάκας, κατέληξε χειροκροτούμενος θερμά από όλους τους παρευρισκόμενους.

Χαιρετισμοί

Στη συνέχεια χαιρετισμό στην εκδήλωση απύθυναν ο υφυπουργός Γεωργίας και βουλευτής Άρτας της ΝΔ Γιώργος Στύλιος, η Όλγα Γεροβασίλη, γραμματέας της ΚΟ του ΣΥΡΙΖΑ και βουλευτής Άρτας του κόμματος, ο Χρήστος Γκόγκας, βουλευτής Άρτας του ΠΑΣΟΚ και ο Γιάννης Μπαλάφρας βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ καταγόμενος από την Κυψέλη. Όλοι αναφέρθηκαν στην σπουδαιότητα της μελέτης και εξέφρασαν τη θέλησή τους να στηρίξουν την ανάγκη χρηματοδότησης και υλοποίησης του έργου.

Χαιρετισμό στην εκδήλωση έστειλε ο βουλευτής Ιωαννίνων της ΝΔ Σταύρος Καλογιάννης.

Ακολούθησαν οι δήμαρχοι Κεντρικών και Βορείων Τζουμέρκων. Ο Χρήστος Χασιάκος αναφέρθηκε στην σημασία του έργου για την ανάπτυξη, υπογραμμίζοντας ότι δεν πρέπει να αναφερόμαστε απλά σε μια σήραγγα, αλλά στον «δακτύλιο των Τζουμέρκων» ο οποίος με το έργο αυτό ολοκληρώνεται και θα αποτελέσει στήριγμα για την περιοχή. Ο Γιάννης Σεντελής μίλησε για το σημαντικό ρόλο που θα έχει το έργο στην ανάπτυξη των Τζουμέρκων, τονίζοντας την ανάγκη διαβούλευσης για να πεισθούν όλοι και όσοι έχουν ενστάσεις (αναφέρθηκε στην εγκατάλειψη του δρόμου Πραμάντων-Συρράκου και στις αντιδράσεις που υπάρχουν, αν χρηματοδοτηθεί μόνο η σήραγγα). Ακόμη στην ανάγκη συντονισμού των ενεργειών και με τους όμορους δήμους της Θεσσαλίας και κινητοποίησης της Περιφέρειας της Ηπείρου επισημαίνοντας την απουσία εκπροσώπου της από την εκδήλωση παρότι ανέθεσε και χρηματοδότησε την μελέτη του έργου.

Παρέμβαση στην εκδήλωση έκανα ο πρώην πρόεδρος της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας Κώστας Αλεξίου που καταγόταν από Βουραργέλι.

Τον προβληματισμό του για την εγκατάλειψη της περιοχής, τις υποσχέσεις για μεταρρυθμίσεις και έργα που ξεχνιούνται και ποτέ δεν υλοποιούνται και τις αρνητικές συνέπειες που έχουν αυτές οι πρακτικές εξέφρασε ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ξενοδόχων Τζουμέρκων, ο οποίος αναφέρθηκε στα προβλήματα του τουρισμού και των ξενοδοχειακών μονάδων που λειτουργούν στα Τζουμέρκα.

Η παρέμβαση του Γιάννη Φλώρου

Τέλος να σημειώσουμε και την σύντομη παρέμβαση του δημοσιογράφου Γιάννη Φλώρου καταγόμενου από την Μηλέα Καταρράκτη ο οποίος εξέφρασε την άποψη ότι δεν υπάρχει σοβαρό σχέδιο και πρόγραμμα για την ανάπτυξη της περιοχής. Η μελέτη για τη σήραγγα (η οποία είναι ουσιαστικά δρόμος με σήραγγα), έργο έγκριτων καθηγητών, που θεωρείται από τους ειδικούς τεχνικά άρτια, δυστυχώς δεν εντάσσεται σε κανένα σχέδιο ανάπτυξης των Τζουμέρκων. Και δυστυχώς δεν έχει παρουσιασθεί κάτι τέτοιο ούτε από την Περιφέρεια, ούτε από τους δήμους. Απαιτείται επομένως διαβούλευση για να καταθέσουν όλοι την άποψή τους για σχέδιο και πρόγραμμα που να αφορά το σύνολο των Τζουμέρκων,

και τους 48 οικισμούς, καθώς και την ανάπτυξή τους στις σημερινές συνθήκες. Και σε αυτό το σχέδιο αφού κριθεί στρατηγικά αναγκαία και χρήσιμη να εντάσσεται και η σήραγγα, όπως και άλλα έργα.

Η ομάδα έργου που συμμετείχε στην εκπόνηση της μελέτης είναι η ακόλουθη:

1. Δ. Καλιαμπάκος, Καθηγητής ΕΜΠ, Επιστημονικός υπεύθυνος Έργου, Διευθυντής ΜΕΚΔΕ-ΕΜΠ
2. Α. Μπενάρδος, Αν. Καθηγητής ΕΜΠ, Κύριος ερευνητής
3. Π. Νομικός, Καθηγητής ΕΜΠ
4. Ι. Ζευγώλης, Επ. Καθηγητής ΕΜΠ
5. Β. Μαρίνος, Επ. Καθηγητής ΕΜΠ
6. Ε. Βλαχογιάννη, Αν. Καθηγήτρια ΕΜΠ
7. Α. Μπούγας, Γεωλόγος
8. Γ. Παναγιωτόπουλος, Γεωπόνος, Δρ. ΕΜΠ
9. Δ. Παππά, Μηχανικός Περιβάλλοντος, MSc Επιστήμη και Τεχνολογία Υδατικών Πόρων
9. Ι.Ο. Παππάς, Μπχ. Μεταλλείων-Μεταλλουργός, MSc Περιβάλλον και Ανάπτυξης Ορεινών Περιοχών
11. Β. Τριανταφύλλου, Μπχ. Μεταλλείων-Μεταλλουργός
12. Μ. Καραγιάννη, Μπ. Μεταλλείων, Υπ. Διδάκτορας ΕΜΠ
13. Α. Παπαδά, Δρ ΕΜΠ, Πολιτικός Μηχανικός-Συγκοινωνιολόγος

Άρης Ραβανός, Δημήτρης Καλιαμπάκος και Χρήστος Αναράς

Χρήστος Χασιάκος, Δήμαρχος Κεντρικών Τζουμέρκων

Γιάννης Σεντελής, Δήμαρχος Βορείων Τζουμέρκων

Όλγα Γεροβασίλη, βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ

Γεώργιος Στύλιος, Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ - ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ

«ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΥΨΕΛΙΩΤΩΝ ΑΡΤΑΣ "Ο ΠΑΤΡΟΚΟΣΜΑΣ"»
Επίσκεψη στην Αρχαία Αγορά και στο Μουσείο της

Στα πλαίσια των πολιτιστικών δραστηριοτήτων του ο «Πολιτιστικός Σύλλογος Κυψελιωτών Άρτας "Ο Πατροκοσμάς"», πραγματοποίησε 13.11.2022 επίσκεψη - συνάντηση των μελών του στην Αρχαία Αγορά και το Μουσείο της. Η αφήγηση τη επίσκεψης και τα διδάγματα αναφέρονται τα περιγράφει χαρακτηριστικά στο κείμενό του το μέλος του Συλλόγου Γιάννης Καραμπούλας.

Από την ξενάγηση των μελών στην Αρχαία Αγορά. (Φωτ.: Γιάννης Καραμπούλας)

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κυψελιωτών Άρτας "Ο Άγιος Κοσμάς" υλοποιούσε πάντα ποικίλες εκδηλώσεις και δράσεις, προσπαθώντας να γνωρίσουν τα μέλη του και άλλες πτυχές του πολιτισμού μας χωρίς να περιορίζεται μόνο στην τοπική παράδοση, η οποία, βέβαια, αποτελεί τον πυρήνα των δράσεων, είναι αναγκαία για πολλούς λόγους και επιβάλλεται να τη δισώσουμε. Έτσι, οργάνωσε κατά καιρούς παρουσιάσεις βιβλίων, παρακολουθήσεις θεατρικών έργων, ξενάγησεις σε αρχαιολογικούς χώρους κ.λπ. Όμως, μετά την επέλαση του κορονοϊού οι εκδηλώσεις περιορίστηκαν αισθητά. Τώρα αποφασίσαμε να επανέλθουμε πάλι. Έτσι, οργάνωσε ξενάγηση στην Αρχαία Αγορά, την Κυριακή 13 Νοεμβρίου 2022.

Ήταν μία ημέρα ηλιόλουστη, λαμπερή και διαυγής που ταίριαζε σε ένα χώρο, που σκόρπιζε το φως του πάντα, όπως είναι η Αρχαία Αγορά, όπου θριάμβευε η λειτουργία της άμεσης Δημοκρατίας της Αθήνας στα αρχαία χρόνια.

Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας, στην οποία ξετυλίγεται το νήμα της αθηναϊκής ιστορίας από τη Νεολιθική εποχή μέχρι την αυγή της δημοκρατίας, ήταν η καρδιά της αρχαίας πόλης και της δημόσιας ζωής: μια μεγάλη, ανοικτή πλατεία, η οποία περιβαλλόταν από κτήρια και στις τέσσερις πλευρές της και αποτελούσε την έδρα της δικαιοσύνης, το πολιτικό, οικονομικό, δικαστικό, κοινωνικό, φιλοσοφικό και θρησκευτικό και πολιτιστικό κέντρο της πόλης, όπου όλοι οι πολίτες της συγκεντρώνονταν για να πραγματοποιήσουν κάθε είδους δραστηριότητα.

Όλοι όσοι συμμετείχαμε απολαύσαμε την ξενάγηση στην καρδιά της αρχαίας πόλης της Αθήνας και περπατήσαμε ανάμεσα στα μνημεία, όπως την οδό των Παναθηναίων από την οποία διερχόταν η μεγάλη πομπή προς την Ακρόπολη, τη Στοά του Αττάλου, χώρο συνάντησης, περιπάτου και εμπορικό κέντρο της εποχής, τον Βωμό των 12 Θεών, ο οποίος ήταν κατασκευασμένος στο σημαντικότερο σταυροδρόμι και από αυτόν ξεκινούσε η μέτρηση των οδικών αποστάσεων, την κυκλική θόλο, που ήταν το εντευκτήριο των Πρυτάνων της Βουλής, το Νέο Βουλευτήριο στο οποίο συνεδριάζε η Βουλή των 500, το Νομισματοκοπείο, όπου κόβονταν τα νομίσματα της αρχαιότητας, το υποδηματοποιείο του Σίμωνος, χώρο συνάντησης του Σωκράτη με τους μαθητές του, το βυζαντινό εκκλησάκι των Αγίων Αποστόλων, κτισμένο επάνω σε τμήμα των θεμελίων του Νυμφαίου, την Ποικίλη Στοά, την πιο φημισμένη στοά της Αθήνας, αλλά και τον καλύτερα σωζόμενο ναό της αρχαιότητας και ανέπαφο από τον χρόνο, τον Ναό του Ηραίου, γνωστό ως Θη-
σείο.

Ταυτόχρονα ανακαλέσαμε αρχαίους μύθους και θρύλους και ακολουθήσαμε τα βήματα του Σωκράτη, του Περικλή και του Αδριανού, μαθαίνοντας παράλληλα ιστορίες για την καθημερινότητα των κατοίκων και τα πιο ενδιαφέροντα μυστικά των αρχαίων Αθηναίων και του πολιτισμού τους. Έτσι, το ενδιαφέρον μας παρέμεινε μείζον καθ' όλη τη διάρκεια της περιήγησης στα αρχαιολογικά μνημεία και αυτό οφείλεται, εν πολλοίς, στον υπέροχο ξενάγο μας Κώστα Αγγέλου, ο οποίος με τον μαγικό του τρόπο μας μετέφερε σ' εκείνη την εποχή και δεν αποτελεί υπερβολή να πούμε ότι κάποιες στιγμές αισθανθήκαμε ότι είμαστε μέρος της πομπής των Παναθηναίων και κρατήσαμε το πέπλο της Αθηνάς, ακούσαμε τις σοφές διδασχές του Σωκράτη, αλλά και τους κατηγόρους του, προετοίμασε νομοσχέδια για την Εκκλησία του Δήμου, ψάλλαμε ύμνους αφιερωμένους στον Ήφαιστο, κάναμε θυσίες στον Βωμό των 12 Θεών, πήραμε μέρος στους μουσικούς αγώνες στο Ωδείο Αργίππα...
Η απολαυστική αυτή ξενάγηση-μυσαγωγία στον πανέμορφο αυτό αρχαιολογικό χώρο μας ταξίδεψε στην ιστορία της πόλης μας. Ήταν μια υπέροχη βόλτα και μια ξεχωριστή εμπειρία σε ένα από τα ομορφότερα σημεία της Αθήνας!

Πολύ ευχάριστο το γεγονός ότι τα Σωματεία μας άρχισαν και δραστηριοποιούνται προσφέροντας ουσιαστικό πολιτιστικό περιεχόμενο στα μέλη τους. Ο ελληνικός πολιτισμός. Η περιουσία μας!

«ΕΝΩΣΗ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ "ΤΟ ΚΟΥΓΚΙ"»
Δύο θεατρικές παραστάσεις στην Πρέβεζα και τα Γιάννινα

«Η Ένωση Ηπειρωτών Αγίου Δημητρίου Αττικής το Κούγκι» έχει δημιουργήσει θεατρική ομάδα από μέλη του Συλλόγου και παρουσιάζει πρωτότυπα θεατρικά έργα, που σκοπό έχουν την καλύτερη προβολή των πθών και εθίμων της Ηπείρου, αλλά και ιστορικών γεγονότων και μορφών.

Η ιστορία της «Κυρά Βασιλικής» ζωντάνεψε σε δυο θεατρικές - Μουσικοχορευτικές παραστάσεις για τα «200 χρόνια από την Ελληνική επανάσταση» με τίτλο «Κυρά Βασιλική», που συνδιοργάνωσαν η «Ένωση Ηπειρωτών Αγίου Δημητρίου "Το Κούγκι"», ο «Σύνδεσμος Συρρακιωτών Πρέβεζας» και ο «Σύνδεσμος Συρρακιωτών Ιωαννίνων».

Την Πέμπτη 27 Οκτωβρίου 2022 παρουσιάστηκε στο Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Πρέβεζας «ΟΑΣΗ» υπό την Αιγίδα του Δήμου Πρέβεζας και το Σάββατο 29 Οκτωβρίου 2022 στην αίθουσα του Πολιτιστικού Πολυκάρου «Δημ. Χατζής» στα Ιωάννινα, υπό την Αιγίδα της Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Ιωαννιτών.

Συγγραφέας - Σεναριογράφος - Σκηνοθέτης της παράστασης είναι ο **Ηλίας Δήμας**.

Πολλά συγχαρητήρια στους συντελεστές της παράστασης και σ' όλα τα μέλη του Συλλόγου για την εξαιρετικό αυτό πολιτιστικό έργο.

Από την παράσταση στα Γιάννινα

ΕΝΩΣΗ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΒΥΡΩΝΑ
Συγκροτήθηκε σε σώμα το νέο Διοικητικό Συμβούλιο

Μετά τις εκλογές που πραγματοποιήθηκαν την Κυριακή 06 Νοεμβρίου 2022 το νεοεκλεγμένο Θμελές Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

- Πρόεδρος: **Αλέκα Σιώζιου**
- Α΄ Αντιπρόεδρος: **Ελευθερία Γκαριζονίκα**
- Β΄ Αντιπρόεδρος: **Κώστας Μπάρκας**
- Γεν. Γραμματέας: **Βαλάντης Παρδάλης**
- Ειδικός Γραμματέας: **Θανάσης Γκουτσιουκώστας**
- Ταμίας: **Φωτεινή Φλώτσιου**
- Κοσμητορας: **Ανδρονάχη Ρούμη**
- Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων: **Δημήτρης Κωσταβασιλής**

Ευχόμαστε κάθε επιτυχία στο έργο του Συλλόγου.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ
Αληθινό Δημιουργικό-Πολιτιστικό Εργαστήριο

Υπόδειγμα δράσης, δημιουργίας και προώθησης του Ηπειρωτικού Πολιτισμού έχει γίνει ο Σύλλογος Ηπειρωτών Άνω Λιοσίων. Μέσα στον Νοέμβριο διοργάνωσε 5.11.2022 σκακιστικό τουρνουά που συμμετείχαν όλοι οι ενδιαφερόμενοι, ανεξαρτήτως ηλικίας. Η επιτυχία ήταν απόλυτη. Έτσι καθιερώθηκε και ένα επιπλέον τμήμα δημιουργικής απασχόλησης.

και με τον αυτοσχεδιασμό, την ανακάλυψη των εκφραστικών τους μέσων, την καλλιέργεια ρυθμού και επικοινωνίας. Αντιχνεύουν, ακόμη, τα όριά τους μέσα στην ομάδα. Επιδίωξη να γνωρίσουν το σώμα τους και μαθαίνουν να προσεγγίζουν θεατρικά ένα κείμενο και να συμμετάσχουν στη δημιουργία μιας παράστασης ανοικτή στο κοινό!

Όπου και όταν συμμετέχουν νέοι, η επιτυχία είναι δεδομένη

Επίσης, στη Στέγη Ηπειρωτών Άνω Λιοσίων, πέρα από όλα τα άλλα τμήματα, λειτουργεί θεατρική ομάδα για ενήλικες!

Τα μαθήματα απευθύνονται σε όλους όσοι αγαπούν το θέατρο, χωρίς προϋπόθεση εμπειρίας.

Ο αεικίνητος πρόεδρος του Συλλόγου Χρήστος Ρούσσας κηρύσσει την έναρξη του Τουρνουά Σκακιού στην Στέγη Ηπειρωτών Άνω Λιοσίων

Νέο βιβλίο του Γιώργου Καψάλη για τους Σαρακατσαναίους

«Η Σαρακατσάνικη Βιβλιογραφία Ιστορία-Πρόσωπα-Πολιτισμός» είναι το νέο βιβλίο του πρώην Πρύτανη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων **Γιώργου Καψάλη**.

Πρόκειται για ένα βιβλίο στο οποίο παρουσιάζεται η διαχρονική πορεία και παρουσία των Σαρακατσαναίων.

Το σύνολο των μελετών και των άρθρων που παρουσιάζονται στο συγκεκριμένο βιβλίο προσεγγίζει τις τέσσερις χιλιάδες, αποτελώντας έναν πνευματικό πλούτο για κάθε Σαρακατσάνο, αλλά και για κάθε ερευνητή, φυσικά, της παράδοσης.

Τα ονόματα των συγγραφέων και των προσώπων

για τα οποία γίνεται λόγος υπερβαίνουν τα 1250 ενώ σε 730 ανέρχονται οι λέξεις και οι όροι που παρουσιάζονται και διευκολύνουν σημαντικά τον αναγνώστη στην προσέγγιση θεμάτων.

Επίσης υπάρχουν 250 αναφορές σε συλλόγους, σε συνέδρια, σε βιβλία και χειρογράφα των Σαρακατσαναίων τόσο στην Ελλάδα όσο και στη Βουλγαρία.

Η πρώτη μελέτη του βιβλίου αναφέρεται στον πρωτοκλέφτη Αντώνη Κατσαντώνη.

Θερμά συγχαρητήρια στον αεικίνητο Γιώργο Καψάλη που «κρατάει γερό» της θερμότητες της καταγωγής και της παράδοσής.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Τον «τελειώσαμε» τον Λούρο:

Οικολογική καταστροφή στον Λούρο από προχειρότητες στον καθαρισμό του με ευθύνη του δήμου και την περιφέρειας Ηπείρου

Είναι φυσιολογικό να επιλέγεται για την αποφυγή πλημμυρών, αλλά και για την καλύτερη ροή των ποταμών, παραποτάμων, ή χειμάρρων, ο καθαρισμός από εμπόδια, ίσως και η μερική διαπλάτυση σε σημεία που στενεύουν απότομα. Πάντα με την ανάλογη επιστημονική μελέτη, ώστε να αποφευχθούν τυχόν καταστροφές στο υπάρχον οικοσύστημα. Αυτό το βλέπουμε να γίνεται σχεδόν κάθε χρόνο σε όλη την Ελλάδα. Και δεν είναι κακό, αντίθετα αναγκαίο.

Τα τελευταία χρόνια όμως -δυστυχώς- παρατηρούμε να κυριαρχεί παράλληλα μια εγκληματική απλοποίηση, για να εξασφαλιστεί μικρότερο κόστος στα έργα δήμων και περιφέρειας. Να γίνεται με ανάθεση ή με διαγωνισμό το έργο καθαρισμού και διαπλάτυσης χειμάρρων, ρεμάτων, ποταμών, παραποτάμων, χωρίς να συνοδεύεται από την απαίτηση ύπαρξης κάποιας έστω υποτυπώδους οικολογικής μελέτης ή την επίβλεψη του έργου από περιβαλλοντολόγο που γνωρίζει καλά την περιοχή. Έτσι, χωρίς σχεδιασμό, προχωράνε οι εργαλβίες σε άστοχες διαπλάτυσεις ή καθαρισμούς, καταστρέφοντας ολοκληρωτικά οικολογικά συστήματα, που υπάρχουν χρόνια ή έχουν αρχίσει να δημιουργούνται. Όταν βλέπεις το ποτάμι σαν οικόπεδο και προχωράς, χωρίς μελέτη, σε διάνοιξη αριστερά ή δεξιά και ίσιωμα, καταστρέφοντας την επιφάνεια, το στρώμα εδάφους που κρατάει το νερό, τότε όχι μόνο νερό δεν στέκεται, αλλά ούτε ασφαλή σημεία μένουν για να μπορέσουν να κρατήσουν ψάρια, οστρακοειδή, γόννα, караβίδες ή άτι άλλο έχει το ποτάμι αυτό.

Αυτό είδαμε και στον ποταμό Λούρο. Από τα έργα καθαρισμού φτάσαμε στη μετατροπή του σε πολλά σημεία σε κανάλι τύπου...

Ψάρια, οστρακοειδή, караβίδες, ενδημικές πέστροφες, νεκρά σε πολλά σημεία. Αφού το νερό μειώθηκε εάν δεν εξαφανίστηκε εντελώς από πολλά σημεία, από τις άσκοπες παρεμβάσεις. Και άλλα να παλεύουν να επιβιώσουν στο λίγο τρεχούμενο νερό που προσπαθούσε να διατηρηθεί στις ρίζες των δέντρων του ποταμού και των καλάμιων.

Και σε άλλους δήμους της περιφέρειας Ηπείρου, έχουμε δει αντίστοιχες καταστροφές. Αυτό, φυσικά, δεν μειώνει τις ευθύνες που υπάρχουν για τον ποταμό Λούρο. Αντίθετα η αναφορά μας γίνεται ώστε το κράτος, η επίσημη πολιτεία, να θεσμοθετήσει άμεσα ένα νέο αυστηρό πλαίσιο που θα καθορίζει στους δήμους και τις περιφέρειες, αναλόγως το έργο σε ποταμούς, παραποτάμους, ρέματα, χειμάρρους και την κατηγορία επιστημονικής μελέτης που θα κρίνεται αναγκαία πριν την ανάληψη του εργαλβίου, αλλά και την παρακολούθηση του έργου του από περιβαλλοντολόγο, ώστε να σταματήσουν αυτές οι καταστροφές των οικοσυστημάτων.

Η «διευθέτηση» του ποταμού είχε ως συνέπεια να πεθάνουν χιλιάδες ψάρια και άλλα υδρόβια!

Λούρος ποταμός: Μια νέα χωμάτινη επαρχιακή οδός που δεν οδηγεί πουθενά

«Δεν φθάνει που η χώρα μας τα τελευταία 50 χρόνια έχασε το 70% των υδροτοκικών της πόρων, τώρα έχουμε και τις βίαιες, καταστροφικές, απαράδεκτες παρεμβάσεις σαν αυτή στον Λούρο, ενώ, την ίδια στιγμή, η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ορίζοντα το 2030 είναι η αποκατάσταση 25.000 χλμ. ποταμών ώστε να γίνουν ποτάμια ελεύθερης ροής.

Δυστυχώς, ο ποταμός αποκόπηκε, η κοίτη ισοπεδώθηκε, ο Λούρος θυμίζει επαρχιακή οδό που δεν οδηγεί πουθενά. Τα κλιμάκια της Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ηπείρου, στις αυτοψίες που πραγματοποιήσαν, αναδεικνύουν σε γενικές γραμμές το πρόβλημα και περιγράφουν την οδυνηρή κατάσταση που προέκυψε. Αναμένουμε τη συνέχεια με μια οικολογική καταστροφή να μας βαραίνει όλους μας, δυστυχώς, ο ποταμός δεν αξιώθηκε να συνεχίσει τη φυσική του πορεία... » Γιάννης Πάσχος, ιχθυολόγος 18/11/2022 «Ηπειρώτικος Αγών»

Οι «Μερακλήδες της Άρτας» συνάντησαν τον Σύλλογο Ηπειρωτών Λασιθίου στον Άγιο Νικόλαο Κρήτης

Τα μέλη του συγκροτήματος «Μερακλήδες» μετέβησαν στο χώρο της Λίμνης, ντυμένοι με τις παραδοσιακές ενδυμασίες τους, περπατώντας από κεντρικούς δρόμους της πόλης

Ο Σύλλογος Ηπειρωτών νομού Λασιθίου διοργάνωσε, το απόγευμα του Σαββάτου 5 Νοεμβρίου στο χώρο της Λίμνης της πόλης του Αγίου Νικολάου Κρήτη, την εκδήλωση «Αντάμωμα και Χορός». Συμμετείχαν το συγκρότημα «Μερακλήδες» της Άρτας και χορευτές από το Λύκειο των Ελληνίδων Αγίου Νικολάου.

Ο πρόεδρος του Συλλόγου Ηπειρωτών Λασιθίου Γιώργος Στάμος καλωσόρισε τους συμπατριώτες του από την Ηπειρο «στη δεύτερη πατρίδα μας, το Λασιθί. Σας ευχαριστούμε που μας δίνεται την ευκαιρία να απολαύσουμε χορούς και τραγούδια του τόπου που γεννηθήκαμε».

Ευχαρίστησε ιδιαίτερα την πρόεδρο του Λυκείου Αγίου Νικολάου Παρούλα Κουτσάκη, το δήμαρχο Αγίου Νικολάου Αντώνη Ζερβό, τον αντιδήμαρχο Χάρη Αλεξάκη, καθώς και όλους τους μουσικούς που πλαισίωσαν την εκδήλωση.

Μετά τα πλατάνια ξεραίνονται και τα έλατα;

Μετσόβιο Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας – ΜΕΚΔΕ

Μετά από ενημέρωση για το πρόβλημα των ελάτων που ξεραίνονται στους Μελισσοουργούς από τον υπεύθυνο του Ορειβατικού Καταφυγίου Μελισσοουργών Φώτη Δηλημπίτρο, το Μετσόβιο Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας προσκάλεσε τους ειδικούς επιστήμονες του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού ΔΗΜΗΤΡΑ ερευνητές Δρ. Δημήτρη Αβτζή, δασικό εντομολόγο, και τον Δρ. Φώτιο Ξυστράκη, με ειδίκευση στην φυτοκοινωνιολογία, για αυτοψία στην περιοχή.

Όπως ενημέρωσε ο διευθυντής του Μετσόβιου Κέντρου Διεπιστημονικής Έρευνας (ΜΕ.Κ.Δ.Ε.), καθηγητής Δημήτρης Καλιαμπάκος, συνόδευσαν τους ειδικούς επιστήμονες στην αυτοψία που πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 09.11.22 στους Μελισσοουργούς. Η πρώτη εκτίμηση της κατάστασης οδηγεί στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για νέκρωση εξαιτίας προσβολής των ελάτων από το φλοιοφάγο έντομο Pityokteines curvidens (Coleoptera, Curculionidae,

Επιτόπια έρευνα των αρμοδίων

Scolytinae) σε συνδυασμό με ξυλοφάγα έντομα της οικογένειας των Cerambycidae. Αναμένεται αναλυτική έκθεση επί των ευρημάτων από τους ειδικούς επιστήμονες καθώς επίσης και πρόταση για τα ενδεδειγμένα μέτρα αντιμετώπισης του συγκεκριμένου προβλήματος.

Αν το κακό επεκταθεί και στα έλατα, η ζημιά θα είναι ανυπολόγιστη.

Μαρτυρικό Χωριό Καταρράκτης Άρτας 79 χρόνια από τη Γερμανική θηριωδία

Πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση μνήμης 30.10.2022 στο μαρτυρικό χωριό Καταρράκτης Άρτας.

Ήταν το διήμερο 26 και 27 Οκτωβρίου του 1943, όταν η ορεινή ταξιαρχία Εντελβέρνι των Ναζί, πυρπόλησε σπίτια, έκαψε σοδειές και εκτέλεσε 18 κατοίκους που δεν μπόρεσαν να διαφύγουν από το χωριό. Η θηριωδία, είχε χαρακτήρα αναποίνων όπως υποστήριξαν οι Ναζί, για τις εχθροπραξίες που προκάλεσαν οι δυνάμεις της Εθνικής Αντίστασης σε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των κατακτητών.

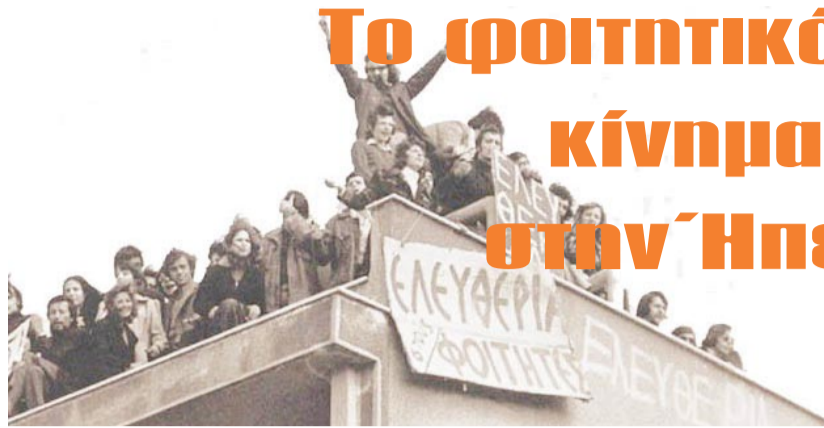
Το μαρτυρικό χωριό Καταρράκτης Άρτας, είναι το πρώτο στην περιοχή των Τζουμέρκων, που εντάσσεται πλέον στον κατάλογο των Μαρτυρικών χωριών, με Προεδρικό διάταγμα που δημοσιεύτηκε (ΦΕΚ Α/79/1-06-2017).

Επιμημόσυνη δέηση στο μνημείο

Το φοιτητικό αντιδικτατορικό κίνημα στα Γιάννινα και στην Ήπειρο από το 1967 έως και το 1974

1σως να μην έχει τονιστεί όσο έπρεπε, ωστόσο φαίνεται πως στα Γιάννινα έλαβε χώρα η πρώτη αντιστασιακή πράξη κατά της χούντας των Απριλιανών, ενώ έγιναν η πρώτη αλλά και η τελευταία δίκη εναντίον όσων δεν «συμμορφώθηκαν προς της υποδείξεις».

Μετά ήδη από σαράντα οκτώ χρόνια από την πτώση της χούντας των συνταγματαρχών και 55 από το πραξικόπημα της 21^{ης} του Απριλίου του 1967, αν θα ήθελε κανείς να πιάσει το νήμα μιας εντελώς συνοπτικής εξιστόρησης των γεγονότων της αντίστασης από τη σκοπιά μάλιστα ενός που τα βίωσε ως ένα βαθμό άμεσα, θα στέκονταν στα παρακάτω επεισόδια κατ' εξοχήν.

Ήδη από τον Ιανουάριο του 1967 σοβεί κρίση στο Πανεπιστημιακό παράρτημα Ιωαννίνων μετά την παραίτηση των Προέδρων της Φιλοσοφικής και Μαθηματικής Σχολής **Στ. Καψωμένου** και **Ι. Αναστασιάδη** λόγω «πολεμικής παραμόρφωσης της πόλης επί προοδευτισμού». Επρόκειτο για την πρώτη σύγκρουση του δημοκρατικού Πανεπιστημίου με τη θησκόουσα συντηρητική εξουσία της πόλης που

φυλακές Πρέβεζας και εκείθεν εκτοπίζονται στα νησιά Γυάρο, Πάρο, ενώ οι φοιτητές προφυλακίζονται. Το Μάη του 1967 στίνεται το Πρώτο Στρατοδικείο εναντίον μερικών από αυτούς, ενώ το Νοέμβριο του 1967 γίνεται η κανονική δίκη από το Στρατοδικείο εναντίον των πρωτεργατών με ποινές τριών έως και εφτά ετών «επί προσηλυτισμού και παρανόμου συγκεντρώσει».

Ακολούθησαν οι απολύσεις και των καθηγητών Σ. Δάκαρη και Στ. Καρατζά για «ηθική και εθνική εξουσίαν αι...». Πυκνά γεγονότα, όπως η απόπειρα του Α. Παναγούλη κατά του Παπαδόπουλου και η κηδεία του Γ. Παπανδρέου ενεργοποιούν τις αντιδράσεις κατά της χούντας: Οι καθηγητές Λουκάτος και Κακριδής τίθενται επί δημνο σε διαθεσιμότητα γιατί προκάλεσαν την έκδοση ψηφίσματος στη μνήμη του ιδρυτή του Πανεπιστημίου, πράγμα που προκάλεσε τολμηρές δράσεις συμπαράστασης από φοιτητές και αντίδρασης στους διορισμένους στα φοιτητικά Συμβούλια και στα όργανα της Ασφάλειας.

Ο Κακριδής για τον παραπάνω λόγο, αλλά και επειδή με επιστολή του στο ΒΗΜΑ ζητούσε την αποφυλάκιση όσων ήταν στις φυλακές από αποφάσεις εκτάκτων στρατοδικείων, κυρίως φοιτητών και καθηγητών, τίθεται σε αργία ενός έτους. Το ίδιο συμβαίνει εναλλάξ και στον Μ. Παπαθωμόπουλο που υποστηρίζει διαρκώς κάθε αντίδραση κατά της χούντας. Στο πειθαρχικό δίωξή τους αντιδρούν κατά της Πρυτανείας του θεσσαρίδη περισσότεροι από 150 φοιτητές, με ηγέτες τη Βουτσινά και άλλους.

Στις 26 Μαΐου 1972 δεκατρείς φοιτητές καταθέτουν αίτηση αντικατάστασης του διορισμένου Δ.Σ. του φοιτητικού Συλλόγου ενώπιον του Πρωτοδικείου Ιωαννίνων. Παρόντων των αιτούντων Παπαδημάκη, Βλάχου, Ρεπάλη, Μεζήλη, Μπασκώτου, Κυρμανίδη, Καβουριδμή, Μουρέλου, Ηλιάδη, Μουρατίδη, Κουρεμένου, Παλαμίδα, Τζίμα και Σαμαρά και με μάρτυρες υπεράσπισης τους Ν. Ράπη και Κ. Βουτσινά και δικηγόρο το Λ. Ζώλα σήκωσαν το ανίστημά τους έντονα. Η αίτηση απορρίφθηκε βέβαια, πιάστηκαν και καταδικάστηκαν δύο φοιτητές (οι Κρισίλιας και Στέργιος) σε δίκη με μάρτυρες τους Δημούδη, Παπαθωμόπουλο και άλλους, γιατί δήθεν λαιδώρησαν το δικαστήριο. Όμως το κίνημα φούντωσε, ενώ η Βουτσινά αναδεικνύεται αδιαμφισβήτητη ηγέτιδά του.

Στις 6 Οκτ. 1972 η Πόπη Βουτσινά αναρτά ανακοίνωση καταγγελίας του διορισμένου Δ.Σ. του Φοιτητικού Συλλόγου για σκόπιμη ολιγωρία για τη διενέργεια νόμιμων εκλογών που προκαλεί την κλήση της σε δίκη ενώπιον του πειθαρχικού του Πανεπιστημίου. Το ίδιο θα συμβεί και εναντίον του Στ. Κουρεμένου που καταγγέλλοντας νόθε τις εκλογές στις 20 Νοέμ. 1972 έσκισε φανερά το ψηφοδέλτιο μπροστά στην εφορευτική επιτροπή. Στις δύο αυτές δίκες τόσο οι αγορευσεις και εν γενεί τοποθετήσεις των ανωτέρω, όσο και των μαρτύρων ήταν συγκλονιστικές, ωστόσο θα περιοριστούμε σε δυο μόνο φράσεις πρώτα της Βουτσινά: στην κατηγορία ότι «επέδειξε συμπεριφοράν απάδουσα σε φοιτητή (να λείπει δημόσια δηλαδή και ελεύθερα αυτό που σκέφτεται)» απάντησε «...για την κατηγορία σας αυτή δεν έχω παρά να πω ότι σε μένα τουλάχιστο η κίνηση άρμοζε. Συνάδει κατ' εξοχήν. Και ύστερα του Κουρεμένου: «Αυτό που θέλω είναι ένα Πανεπιστήμιο ελεύθερο και δημοκρατικό και όχι ένα Πανεπιστήμιο εξαρτημένο»

Αργότερα ο Κουρεμένος αναγκάστηκε σε υποχρεωτική στράτευση, ενώ συνελήφθη στην Αθήνα στα γραφεία του Νίκου Καραμανλή ο Ν. Ράπης που βασανίστηκε πολύ και άντεξε κρατούμενος στην ΕΑΤ-ΕΣΑ. Εν τω μεταξύ φοιτητές προχώρησαν σε διοργάνωση διαλέξεων και ίδρυση Κιν/κής Λέσχης, ενώ άλλες ομάδες προχώρησαν στην έκδοση και των λογοτεχνικών περιοδικών Σηματορός και Λέξη με συνεργασίες πολύ υψηλού επιπέδου. Όλα αυτά, μαζί με τις παράλληλες δράσεις των εθνικοτοπικών φοιτητικών Συλλόγων και τις αντιστασιακές κινήσεις στη Νομική Αθήνας και σε όλη τη χώρα που επιδρούν, γιγαντώνουν το φρόνημα πολλών.

Στις 17 Νοέμβρη 1973 και την επομένη στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων υπήρξε ανοιχτή αυθόρμητη συγκέντρωση με εκλογή 10μελούς επιτροπής αγώνα και προώθησης των παμφοιτητικών αιτημάτων στην Πρυτανεία με κύριους ηγέτες τους Ευθυμίου, Κολοκούθα, Ναζάκη, Σπ. Παπαδόπουλο και Σπαρτιάτη. Παρά την εισβολή του τανκ στο Μετσόβιο, την επομένη η Συγκέντρωση επαναλαμβάνεται και καταλήγει σε μεγαλειώδη πορεία.

Ακολούθησε η τελευταία μεγάλη δίκη στο Στρατοδικείο Ιωαννίνων τον Ιούνιο του 1974 και η καταδίκη με μεγάλες ποινές που έφταναν και τα 10 χρόνια των 27 μελών της οργάνωσης Άρης Βελουχιώτης «επί παραβάσει... άρθρων του ΑΝ 509/47 και πολλών άλλων...». Μαζί δικαστήκαμε ο υπογράφων μαζί με άλλους 13 φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Πολλοί είχαν αρχίσει να μεταφέρονται στον Κορυδαλλό, αλλά μετά τα τραγικά γεγονότα στην Κύπρο η χούντα καταρρέει επιτέλους και αποφυλακιστήκαμε όλοι οι πολιτικοί κρατούμενοι στα τέλη Ιουλίου 1974.

Αφήσαμε για το τέλος την υπόμνηση της ύπαρξης και προσπαθειών δυναμικής αντίστασης από φοιτητές αλλά και καθηγητές, αν άμεσα στους οποίους κι ο δραστήριος Χάρης Καμπουριδής, που χάσαμε πρόσφατα, όπως και ότι Μνεϊά τιμήσ οφείλεται σε πολλές και πολλές που, αν και στην πρώτη γραμμή του αγώνα, μένουν κάπως αφανείς ακριβώς γιατί ποτέ δεν πιάστηκαν. Καθόσον με αφορά θα ήθελα να μου επιτραπεί να αφιερώσω το σημείωμα τιμής στη Βουτσινά, τους συντοπίτες μου Χρήστο Καραλή και Σπύρο Γουρνάρη (που επίσης έφυγαν νωρίς) και όλους και όλους τους συγκρατούμενους και συνεργωνιστές σε ένα ωραίο αγώνα που αν μη τι άλλο υπήρξε αγώνας για αξιοπρέπεια που άξιζε και που ήταν τιμή μας που τον ζήσαμε.

Φάνης Κακριδής και Σωτήρης Δάκαρης. Δυο εμβληματικές προσωπικότητες με επιστημονικό έργο στον τόπο, που άφησαν το αποτύπωμά τους στο πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων 1973. (Φωτ.: GIANNENA - Typos-Igr)

έληξε προσωρινά με την κατάθεση συγγνώμης του Δήμου, ανάρτηση των παραίτησεων και επιστροφή των Καθηγητών. Ανήμερα λοιπόν της 21^{ης} Απριλίου έγινε το πρώτο φοιτητικό συλλαλητήριο μέσα στο Πανεπιστήμιο και πορεία στο κέντρο της πόλης με πρωτεργάτες τους ηγέτες των φοιτητών αλλά και με την αρωγή του Δημάρχου τότε και του δημοτικού Συμβουλίου. Πρόκειται για την πρώτη άμεση πράξη αντίστασης κατά της χούντας στη χώρα.

Ακολούθησαν βέβαια οι συλλήψεις των πρωτεργατών, δηλαδή του Δημάρχου Αλ. Σόφη και μελών του Δημοτικού Συμβουλίου και της ηγεσίας των Φοιτητών. Οι πρώτοι μεταφέρονται αρχικά στις

Alékos Sófhs (1938-2020) δικηγόρος. Δήμαρχος Ιωαννίνων πριν τη χούντα, η οποία τον καθαίρεσε. Ανθρωπος με μεγάλη θθεία στα κοινά της πόλης, με βαθιά καλλιέργεια

Το «Αποφυλακιστήριο» του Σπύρου Τζίμα από τις «Δικαστικές Φυλακές Ιωαννίνων»

«Και είναι πάρα πολλοί. Αυτοί που δεν πρόβλεψαν τη δράση τους. Κι ας ταλαιπωρήθηκαν. Βασανίστηκαν, φυλακίστηκαν. Γιατί έκαινε μέσα τους η φλόγα της προσφοράς, έχοντας πάρει τη σκυτάλη από την προηγούμενη γενιά της Αντίστασης. Σ' αυτή τη χορεία των σκοπίμως αφανών ανήκει και η Πόπη Βουτσινά. Μικρόσωμη με γενναίο φρόνημα και σώμα ακατάβλητο από τη βαρβαρότητα των βασανιστών. Απροσποίητη, με καθαρό βλέμμα, με καρδιά που χωρούσε όλους όσους ονειρεύονταν - σε οποιοδήποτε γωνιά του κόσμου. Σπύκωσε στους ώμους της, μαζί με άλλους/ες, το φοιτητικό κίνημα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Αδιαφόρησε για τα πειθαρχικά συμβούλια. Εντολές δεχόταν μόνο από τη δημοκρατική της συνείδηση. (...) Σπύκωσε στους ώμους της, μαζί με άλλους/ες, το φοιτητικό κίνημα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Αδιαφόρησε για τα πειθαρχικά συμβούλια. Εντολές δεχόταν μόνο από τη δημοκρατική της συνείδηση.» Βαγγελίας Αυδικός, Πόπη Βουτσινά, η ασυμβίβαστη, 17.11.2020, Εφημ. των Συντακτών

ων» ανήγγειλε απ' την πρώτη σελίδα η «Απογευματινή» στις 13.7.1974.

Στις 9/7/1974 ξεκίνησε στα Ιωάννινα το τελευταίο Έκτακτο Στρατοδικείο της επτάχρονης δικτατορίας. Είκοσι επτά μέλη, ανάμεσά τους και ο Σπ. Τζίμας, της Αντιδικτατορικής οργάνωσης «Άρης Βελουχιώτης», στην πλειονότητά τους φοιτητές, κυρίως από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, αλλά και νεολαίοι εργάτες από την Πρέβεζα.

Καθώς και φοιτητές από τη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα, καταδικάστηκαν σε ποινές από 6 μήνες έως 10 χρόνια, με την απόφαση του στρατοδικείου στις 12 Ιουλίου 1974.

ΑΘΗΝΑ, Νοέμβριος 2022

ΣΠΥΡΟΣ ΤΖΙΜΑΣ, Φιλολόγος και μέλος Σωματείου Φυλακισθέντων Εκποισθέντων και Βασανισθέντων 1967-1974

Καταδίκες έως 10 ετών στους 27 των Ιωαννί-

Το Ψήφισμα της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας

Η ΠΣΕ πρότεινε αντιπροσωπεία αποτελούμενη από εκπροσώπους της ΠΣΕ και των Ομοσπονδιών να επιδώσει στη Βουλή το ακόλουθο ψήφισμα:

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδος, οι Ομοσπονδίες Καλαμά, Κόνιτσας, Μουργάνας, Ροδοβιζινών Άρτας, Τζουμέρκων και οι σύλλογοι των απόδημων Ηπειρωτών, βιώνοντας την κατάσταση που επικρατεί στην ιδιαίτερη πατρίδα μας, την Ήπειρο, που τη συνθέτουν τα συσσωρευμένα προβλήματα, η ερημοποίηση των χωριών, το αυξημένο κόστος διαβίωσης, οι ανύπαρκτες υποδομές και πλείστα άλλα που καθιστούν δύσκολη την επιβίωση των συμπατριωτών μας στη γενέτειρα, αλλά -περισσότερο- αδύνατη την επισκεψιμότητα των αποδήμων, διεκδικεί δυναμικά την επίλυσή τους.

Η Ήπειρος, η πατρίδα των αγωνιστών της αντίστασης, των γραμμάτων και των τεχνών, των μεγάλων ευεργετών, που τόσα προσέφερε στην Ελλάδα μας με την κτηνοτροφία της, το εμπόριο, τις τέχνες και τον ιδιαίτερο πολιτισμό της, σήμερα βάλλεται από τα πολλά προβλήματα.

Ο πληθυσμός της μειώνεται συνεχώς, όπως άλλωστε το πιστοποίησε και η πρόσφατη απογραφή. Οι νέοι «ψάχνουν» τρόπο να μεταναστεύσουν και τα χωριά πλέον κατοικούνται στη συντριπτική τους πλειοψηφία από υπερήλικες που αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα διαμονής από την αδυναμία της πολιτείας να τους στηρίξει. Η παραγωγική βάση στον πρωτογενή τομέα διαρκώς συρρικνώνεται.

Οι υπηρεσίες υγείας και ειδικά η πρωτοβάθμια υγειονομική περίθαλψη συνεχώς υποβαθμίζεται. Δεν υφίσταται επαρκές δίκτυο Κέντρων Υγείας και Σταθμών Πρώτων Βοηθειών. Τα ασθενοφόρα είναι σε έλλειψη και υποστελεχωμένα.

Μεγάλο μέρος του οδικού δικτύου παραμένει απαραιωμένο και ασυντήρητο. Ολόκληρες περιοχές περιμένουν ακόμα την οδική σύνδεσή τους με τα κεντρικά οδικά δίκτυα, αυτά της Εγνατίας Οδού και της Ιόνιας Οδού, κάτι που επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξή τους και εντείνει την απομόνωσή τους.

Οι συγκοινωνίες μεταξύ των χωριών και των πόλεων είναι ανεπαρκείς.

Στον τομέα της εκπαίδευσης, παρουσιάζονται σοβαρά προβλήματα με το κλείσιμο σχολείων και την έλλειψη εκπαιδευτικών.

Οι συχνές διακοπές στο ηλεκτρικό ρεύμα και την ύδρευση δυσκολεύουν την ζωή των κατοίκων και επιφέ-

ρουν πολλά προβλήματα στις παραγωγικές μονάδες.

Εγκαταστάσεις ΑΠΕ, που συνεχώς στήνονται στην Ήπειρο άνευ σχεδιασμού, χωρίς καν την σύμφωνη γνώμη των κατοίκων που διαμένουν εκεί και την διαφορετική άποψη των αυτοδιοικήτων αρχών της περιοχής, βιάζουν το φυσικό περιβάλλον.

Το ταξίδι προς την Ήπειρο, ημών των αποδήμων, είναι ακριβή υπόθεση έως απαγορευτική με τα διόδια που πληρώνουμε.

Το ενεργειακό κόστος και οι ανατιμήσεις στους λογαριασμούς ρεύματος κάνουν την ζωή των κατοίκων εκεί δύσκολη.

Η Ηπειρωτική αποδημία συνολικά, μαζί με τις τοπικούς Φορείς και τις τοπικές Αρχές,

ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΝ και ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ

για την επίλυση των παραπάνω προβλημάτων όπως: Την θεσμοθέτηση εξειδικευμένης κρατικής πολιτικής για την εφαρμογή ενός συνολικού σχεδίου στοχευμένων μεταρρυθμίσεων, με ισχυρά κίνητρα και υπερβατικές δημόσιες επενδύσεις για ουσιαστική και μετρήσιμη ανάπτυξη όλων των περιοχών, που ερμηνώνουν με σκοπό την αναγέννησή τους και την ανατροπή των συνθηκών, που οδήγησαν στην εγκατάλειψή τους.

Την αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας και ειδικά της πρωτοβάθμιας με την ανάπτυξη του δικτύου των Κέντρων Υγείας και Σταθμών Πρώτων Βοηθειών, πλήρως εξοπλισμένων και στελεχωμένων.

Την ανάπτυξη επαρκούς δικτύου συγκοινωνιών, που θα συνδέουν τα χωριά μεταξύ τους, τις κωμοπόλεις και τις πόλεις.

Την μείωση της τιμής των διοδίων και των τελών διέλευσης των γεφυρών Ρίου-Αντιρρίου και Άκτιου-Πρέβεζας.

Την επανεξέταση του ανταποδοτικού χαρακτήρα των υπηρεσιών καθαριότητας και του σχεδιασμού διαχείρισης των αποβλήτων προς όφελος των πολιτών.

Την αναστολή όλων των διαδικασιών αδειοδότησης και υλοποίησης υποδομών ΑΠΕ, μέχρι την ολοκλήρωση του Ενεργειακού Περιφερειακού Σχεδιασμού, με κριτήριο την αντιμετώπιση του περιβάλλοντος ως πηγή ζωής και

όχι ως εμπόρευμα. Καθορισμός του ενεργειακού μείγματος που πρέπει να επιλεγεί, ορισμός περιοχών αποκλεισμού χωροθέτησης ΑΠΕ, καθορισμός της φέρουσας ικανότητας στα υδροηλεκτρικά έργα, εκπόνηση ολοκληρωμένης μελέτης για την προστασία των πηγών ύδατος, εφαρμογή έμπρακτων κανόνων αειφορίας για κάθε επίπτωση κάθε έργου.

Την μείωση της εισφοράς ΕΤΜΕΑΡ, που επιβαρύνει τους λογαριασμούς ρεύματος.

Την βελτίωση των υποδομών και των δικτύων ενέργειας και τηλεπικοινωνιών. Πλήρη ανάπτυξη των ευρυζωνικών υπηρεσιών σε κάθε χωριό.

Την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών, που ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα και ειδικά των κτηνοτρόφων, προς όφελος των ιδίων, αλλά και των καταναλωτών.

Να μην προωθηθεί η ιδιωτικοποίηση του λιμανιού της Ηγουμενίστας.

Να προσφέρονται τραπεζικές υπηρεσίες με ΑΤΜ σε κάθε χωριό με ευθύνη και δαπάνες της πολιτείας.

Να προωθηθεί η οδική διασύνδεση της Ηπείρου με την Θεσσαλία και των περιοχών της Ηπείρου με την Ιόνια Οδό και την Εγνατία Οδό, με δρόμους σύγχρονων προδιαγραφών, καθώς σήμερα οι υφιστάμενοι δρόμοι είναι αδιάβατοι για μεγάλο χρονικό διάστημα του χρόνου, λόγω παλαιότητας και ελλιπούς συντήρησης. Να βελτιωθεί, συντηρηθεί και αναπτυχθεί το οδικό δίκτυο που συνδέει τα χωριά μας μεταξύ τους και τα χωριά με τις πόλεις.

Να ληφθούν σοβαρά μέτρα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος από κάθε είδους ανεξέλεγκτες παρεμβάσεις.

Να αναληφθούν ενέργειες και εφαρμοστούν μέτρα πρόληψης της κλιματικής αλλαγής.

Να αναληφθούν μέτρα αντιμετώπισης της λειψυδρίας, με την θεσμοθέτηση κανόνων αξιοποίησης των πηγών και με την αντικατάσταση των πεπαλαιωμένων δικτύων ύδρευσης.

Καλούμε την Κυβέρνηση, τον Πρωθυπουργό και τους αρμόδιους Υπουργούς να ενεργήσουν και να δώσουν άμεσες λύσεις στα τόσο σοβαρά προβλήματα της Ηπείρου πριν είναι αργά για όλους μας.

ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Στις 26 Ιανουαρίου 2022 συνεδρίασε το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αρταίων με θέμα: «Διατύπωση απόψεων επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την εγκατάσταση πλωτού φωτοβολταϊκού σταθμού παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας εγκατεστημένης Ισχύος 103 MW στην Τεχνητή Λίμνη Πουρναρίου».

Ο χαιρετισμός του προέδρου της ΠΣΕ Χρυσόστομος (Μάκης) Κιάμος-Χήτος

Πρέπει να πω ότι η Π.Σ.Ε. με απόφασή της, το Δ.Σ. αλλά και η Γενική Συνέλευση, είναι κάθετα αντίθετη με τις επενδύσεις που επιχειρούνται να πραγματοποιηθούν στην πατρίδα μας και που άπτονται περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Μια τέτοια επένδυση είναι και αυτή που προγραμματίζεται να γίνει στο Πουρναρί. Η Π.Σ.Ε. είναι αντίθετη γι' αυτήν την επένδυση, διότι δεν έχει να προσφέρει κάτι περισσότερο στους περιοίκους ειμή μόνο θα υποβαθμίσει την ποιότητα ζωής τους. Άλλωστε θα πρέπει να αναλογιστούμε και να πούμε ότι σε καμία άλλη λίμνη στην Ελλάδα δεν έχουμε παράμοιο έργο. Γιατί να ξεκινήσουμε από την Άρτα; Δεν υπάρχουν άλλες λίμνες στην Ελλάδα; Η

Ήπειρος θα σηκώσει το βάρος παραγωγής όλης της χώρας; Να σηκώσει εκείνο που της αναλογεί. Και όπως είπε η προλαλήσασα έχει το φράγμα του Αράχθου, έχει κάποια άλλα έργα και έχει προσφέρει στο μέτρο του δυνατού στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Δεν θέλω να πω περισσότερα, να σας κουράσω, διότι ειδικότερος εμού, θα σας αναλύσει και θα τοποθετηθεί με σαφήνεια επί των θεμάτων και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και εν πάση περιπτώσει επί των θέσεων της Π.Σ.Ε. και των ερωτημάτων που είχαμε θέσει, τα οποία δυστυχώς σήμερα όλα επιβεβαιώνονται και επαληθεύονται.

Ο πολύπαθος Άραχθος και ο Αχελώος

Από την παρέμβαση του **Νίκου Γιαννούλη** στο Δημοτικό Συμβούλιο της Άρτας 26.1.2022

«Η κλασική Ελλάδα εκτός των άλλων μας ημιδοτότησε και με πολύ σοφία για την αντιμετώπιση του περιβάλλοντος. Ο πολύπαθος Άραχθος μου φέρνει στο μυαλό τον μύθο του Αχελώου. Κι αυτός

πολύπαθος, Πάλεψε ο Αχελώος με τον Ηρακλή και ο Αχελώος ήταν ένας άνθρωπος με κεφαλή ταύρου. Στην πάλη αυτή πάλεψε η φύση με την υπερδύναμη που ήταν ο Ηρακλής. Σήμερα είναι ο τεχνολογικός εξοπλισμός, η εξέλιξη. Κοιτάξτε τότε επιτυχημένο είναι το παράδειγμα του μύθου. Η σύγκρουση ανόμοιων πραγμάτων με όχι ίδια κριτήρια. Στην πάλη αυτή ο Ηρακλής έκοψε το ένα κέρατο από το κεφάλι

Το νερό είναι εθνικός πλούτος (Φωτ.: Γιάννης Καραμούλας)

του. Κι ο Αχελώος βλέποντας την εικόνα του στο ποτάμι, τον παρακαλούσε να το δώσει πίσω. Και τι θα μου δώσεις του είπε ο Ηρακλής, θα σου δώσω το «κέρας της Αμάθειας», του απάντησε. «Την Αμάθεια» όλη η κλασική Ελλάδα την είχε ως πρόσοδο, ευφορία κ.λπ...

Σας ευχαριστώ θερμά»

Ο Σύλλογος Ηπειρωτών Ηλιούπολης υποδέχτηκε την Αδελφότητα Κουτσούφλιανης-Παναγίας Τρικάλων

Μια προσπάθεια παρουσίασης τοπικών παραδοσιακών στοιχείων

«Αίντε καλώς ανταμωθήκαμαν, αίντε ν' εμείς οι ντερτιλήδες μωρέ παιδιά καημένα...».

Με εορταστική διάθεση και τη χαρά που σου δίνει η ιδιότητα του οικοδεσπότη, ο «**Σύλλογος Ηπειρωτών Ηλιούπολης**» υποδέχτηκε την Κυριακή 23 Οκτωβρίου 2022, το βράδυ, στην αίθουσα του συλλόγου, την Πρόεδρο της αδελφότητας «**Παναγίας**» (Κουτσούφλιανης) Τρικάλων **Αλεξία Αλεξίου**, συνοδευόμενη από μέλη της χορευτικής ομάδας της και από τον χοροδιδάσκαλο **Λευτέρη Κορναράκη**.

Οι επισκέπτες έφεραν μαζί τους όλες τις αποχρώσεις του πράσινου και το άρωμα από το πλούσιο δάσος οξιάς και πεύκου του χωριού τους. Την ευχάριστη βραδιά ξεκίνησε με ένα ζεστό χαιρετισμό-καλωσόρισμα ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ηπειρωτών Ηλιούπολης **Κώστας Πριμκύρης**. Αναφέρθηκε, ειδικότερα, στην ιστορία και στη δράση του Συλλόγου. Στη συνέχεια, έδωσε το λόγο στην Πρόεδρο της αδελφότητας «Παναγίας» (Κουτσούφλιανης) Τρικάλων, η οποία τόνισε ότι η «Παναγία», είναι ένα ιστορικό βλαχάκι στον ορεινό όγκο της Πίνδου, στο νομό Τρικάλων. Το μεγαλύτερο από τα δέκα χωριά της ορεινής Καλαμπάκας και αποτελείται από δύο οικισμούς, την Παλιά Κουτσούφλιανη και τη νέα Κουτσούφλιανη, σημερινή Παναγία. Έχει υψόμετρο 800 μέτρα, είναι κεφαλοχώρι με πλούσια μουσικοχορευτική παράδοση και ιστορία. Οι κάτοικοι εγκαταστάθηκαν στην περιοχή μετά την ηρωική πράξη του ολοκαυτώματος του παλιού χωριού το 1898, αφού πρώτα πυρπόλησαν το χωριό για να γλιτώσουν από την κυριαρχία των Τούρκων και μετακόμισαν στην ελεύθερη Ελλάδα, γύρω από την Ιερά Μονή Λιμποχώρου. Κάθε χρόνο στις 13 Μαΐου γίνεται η γιορτή για την επέτειο του Ολοκαυτώματος.

Τους χαιρετισμούς έκλεισε ο αξιότιμος **Χρήστος Τούμπουρος**, μέλος του Συλλόγου και Έφορος Τύπου της Πανηπειρωτικής Σ.Ε.

Ακολούθως η πρόεδρος παρουσίασε τις τοπικές φορεσιές της Κουτσούφλιανης. Μία μαύρη ανδρική χρυσοκέντητη φορεσιά και μία γυναικεία. Οι αντρικές φορεσιές είναι ασιπρές στο χρώμα και λιτές στα σχέδια. Αξιοσημείωτο είναι ότι η γυναικεία ενδυμασία τους έχει μεσοβίτικη ρίζα και αποτελείται εξωτερικά από ένα σεγκούνι, στη συνέχεια ένα βελούδο ή σατέν φόρεμα σε σκούρα χρώματα (συνήθως μπλε ή πράσινο) κεντημένο με χρυσοκλωστή, ένα εσωτερικό ένδυμα το οποίο ονομάζεται «κλειστό», το μαντίλι πάντα περίτεχνο με δαντέλα, καθώς και

Κουτσούφλιανη-Παναγιά Τρικάλων

την ποδιά κεντημένη στο χέρι. Η ποδιά έχει διπλή σημασία, καθώς διαθέτει μεγάλη επιφάνεια με κεντητή διακόσμηση, αλλά ταυτόχρονα καλύπτει συμβολικά την ευαίσθητη περιοχή των γυναικών. Τις περισσότερες ποδιές της αδελφότητας τις έχει κεντήσει η **Ελένη Μουχίκα**, η οποία και παρευρίσκονταν στη συνάντηση. Η τελική εικόνα της ενδυμασίας ολοκληρώνεται με μία γιαννιώτικη σκαλιστή ασημοζώνη. Τις ενδυμασίες που παρουσιάστηκαν τις έραψε ο τελευταίος ράφτης του χωριού **Κωνσταντίνος Τζήμας**.

Το μέλος του ΔΣ του Συλλόγου Ηπειρωτών Ηλιούπολης **Θεοδώρα Κοντογιώργου** παρουσίασε φορεσιές από το βεσιτάριο του Συλλόγου. Πρώτα έδειξε τις αντρικές ενδυμασίες με μπουραζάνα: την καθημερινή χρήση καθώς και τη γιορτινή. Επίσης, την κλασική ανδρική φορεσιά, αυτή με την πολύπτυχη λευκή φουστάνελα με τα λιγαγκιόλια, το κεντητό γιλέκο και το μαύρο μαντίλι. Η φορεσιά κοσμείται από το κiousτέκι, ένα ασημένιο ή επικρυσωμένο επιστήθιο κόσμημα (σταυράς) που φοριέται χιαστί. Το κiousτέκι αποτελείται από μία κεντρική πλάκα σε σχήμα σταυροειδές ή παραλληλόγραμμο με σφυρήλατη ή συμπατηρή τεχνική και ανάγλυφη διακόσμηση που φέρει τον Αϊ Γιώργη. Παρουσιάστηκαν, επίσης, οι γυναικείες φορεσιές, από το Ζαγόρι και τα Ιωάννινα. Οι αρχόντισσες των Ιωαννίνων φορούσαν μία από τις πλουσιότερες φορεσιές, από την οποία δεν έλειπαν τα γνωστά, πολυτελή γιαννιώτικα κοσμήματα.

Τις εντυπώσεις έκλειψε η εντυπωσιακή φορεσιά της Κόνιτσας με τα χαρακτηριστικά διπλά μάλλινα σεγκούνια που αγκαλιάζουν το χρυσό-

πολλά χορευτικά μέλη, τα οποία πλαισιώνουν τα πέντε χορευτικά τμήματά του. Το δε χορευτικό της αδελφότητας συστάθηκε το 1987 και σήμερα αποτελείται από δύο πολυπληθείς ομάδες από ενήλικες και παιδιά.

Ο **Άρης Κατινέλης** παρουσίασε κάποιους χορούς της Ηπείρου. Συγκεκριμένα το Ζαγορίσιο, το Καγκελάρι, το Τσάμικο και τους αντικριστούς του Μετσόβου. Με τη σειρά του ο δάσκαλος της αδελφότητας **Λευτέρης Κορναράκης**, έδειξε τους συρτούς αλλά και κάποιους τοπικούς χορούς της Παναγίας, όπως τον Συγκαθιστό, τον Τσάμικο και τους ελεύθερους Συγκαθιστούς- Αντικριστούς χορούς (άντε μωρ' μπλιά,μπεράτια, τουρκιά, κ.λπ.). Οι ελεύθεροι Συγκαθιστοί προκάλεσαν μεγάλη εντύπωση στους Ηπειρώτες, επειδή τους χορεύουν και αυτοί, με τη διαφορά ότι στην Κουτσούφλιανη το ζευγάρι χορεύει σαν να κοιτιέται σε καθρέφτη, δηλαδή «παράλληλα», σε αντίθεση με τους Ηπειρώτες χορευτές που χορεύουν «αντίθετα».

Στα τραγούδια της Κουτσούφλιανης, η λαϊκή στικουργία σώζει αρχαία ποιητικά μέτρα όπως ο ιαμβικός δεκαπεντασύλλαβος και ο τροχαϊκός

Το κείμενο έγραψε η Ευφροσύνη Παπά, Γενική Γραμματέας του Συλλόγου Ηπειρωτών Ηλιούπολης και ο Χαράλαμπος Ντάσιος, μέλος του Συλλόγου.

Και μετά ο χορός...

βελούδινο φουστάνι. Το σύνολο συμπληρώνει η ασπέν κεντημένη ζώνη και η περίτεχνη πόρπη, καθώς και το μαύρο μαντίλι με τα λουλούδια. Εντύπωση έκανε και η παιδική κοριτσίστικη ενδυμασία του Σουλίου με το ιδιαίτερο κεφαλοδέσιμο, τα μανίκια και τις γκέτες.

Πριν την παρουσίαση των χορών οι χοροδιδάσκαλοι των δύο συλλόγων **Λευτέρης Κορναράκης** και **Άρης Κατινέλης** μίλησαν για την ίδρυση των συλλόγων και των χορευτικών τους. Απίστευτη σύμπτωση αποτέλεσε το γεγονός ότι και οι δύο σύλλογοι ιδρύθηκαν το 1976. Ο μεν Σύλλογος Ηπειρωτών Ηλιούπολης δημιουργήθηκε χορευτικό το ίδιο έτος και πλέον απαριθμεί

οχτασύλλαβος, ενώ παράλληλα διατηρείται το αρχαιοελληνικό ρυθμικό σύστημα που οι ντόπιοι διατήρησαν με ευσέβεια στο πέρασμα του χρόνου. Σε ορισμένα τραγούδια επικρατεί η «βλάχικη» διάλεκτος, κατάλοιπο της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας των πρώτων βυζαντινών χρόνων, της οποίας η χρήση ήταν προφορική.

Μετά την παρουσίαση των χορών, όλοι δοκίμασαν το παραδοσιακό ηπειρωτικό κέρασμα, που αποτελείται από σπιτικές τυρόπιτες, πρασόπιτες, κοτόπιτες και γαλατόπιτες φτιαγμένες από τις γυναίκες του Συλλόγου μας, καθώς και ηπειρωτικό τσίπουρο που είναι προϊόν προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Ηπειρωτών Ηλιούπολης θα ήθελε να ευχαριστήσει ιδιαίτερα τον χοροδιδάσκαλο του συλλόγου **Άρη Κατινέλη** με την πρωτοβουλία του οποίου πραγματοποιήθηκε η ιδιαίτερη σημασία αυτή εκδήλωση και όλα τα μέλη του Συλλόγου που συμμετείχαν σε αυτή. Επιπλέον, την αντιπροσωπεία του συλλόγου «Ο Προφήτης Ηλίας» της Γλυφάδας που τίμησαν το σύλλογο με την παρουσία τους. Τέλος, ευχαριστεί την ομάδα των εκλεκτών καλεσμένων από την Παναγία Τρικάλων για την όμορφη εμπειρία που μοιράστηκαν μαζί τους, μαθαίνοντας ο ένας από τον άλλον, ανταλλάσσοντας βιώματα, μελωδίες και χορευτικά «βήματα καρδιάς».

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ηπειρωτών Ηλιούπολης Κώστας Πριμκύρης και η Πρόεδρος του Συλλόγου «Παναγίας» (Κουτσούφλιανη) Αλεξία Αλεξίου

Μαύρη ανδρική και γυναικεία, Κουτσουφλιανική, χρυσοκέντητη φορεσιά.

Αντρική και γυναικεία Μεσοβίτικη φορεσιά

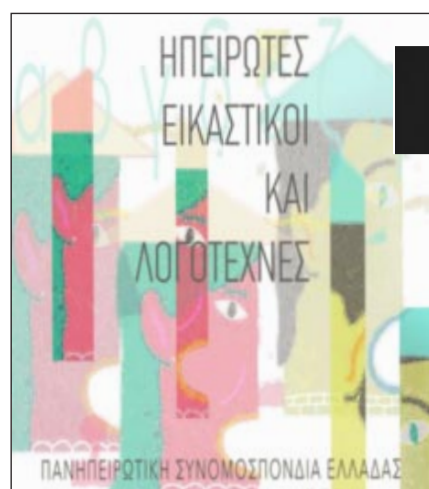

"ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΕΣ"

ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

www.draseis.panepirotiki.gr

«Κλικ» απ' την ΠΣΕ!

Δημήτριος Γέγιος, Ζωγράφος Εξοχή Κονίτσας

Ασπασία Γιαννέτα,
Γλύπτης, Ιωάννινα

πτική, workshop, Κυλινδρόμυλοι Σαραντόπου-
λου

2003 Ζωσιμάδων Δράσεις, Ιτς Καλέ, Ιωάννινα
2001 Windows of the world, Τεχνόπολις Γκάζι
1998 Ανεπίσημη Γλώσσα, Κτίριο Καλλιτεχνών
Τα τελευταία χρόνια ασχολείται με την κερα-
μική με έδρα την Ερεσό Λέσβου.

ΠΕΛΑΓΙΑ 2009

Υλικά: Ριζόχαρτο, κόλλα, ακρυλικά χρώματα
Διαστάσεις: 70x56 εκατοστά

(c) 2021 panepirotiki.com
Designed by 4creations.gr Hosted by
Totalnet.gr

ΙΝΩ 2007

Υλικά: Ριζόχαρτο, κόλλα, ακρυλικά χρώματα
Διαστάσεις: Ύψος 175 εκατοστά

Η **Ασπασία Γιαννέτα** γεννήθηκε το 1972 στα Ιωάννινα με καταγωγή από το Μ. Γαρδίκι δήμου Ζίτσας και από το Ελληνικό δήμου Βορείων Τζουμέρκων. Σπούδασε γλυπτική στην ΑΣΚΤ Αθήνας με καθηγητή τον Θόδωρο Παπαγιάννη. Συνέχισε τις σπουδές της στην HDK Berlin στο εργαστήριο του K.H. Biederbick, με υποτροφία του DAAD. Από το 2005 έως το 2007 ήταν υπότροφος εσωτερικού του ΙΚΥ.

Ατομικές εκθέσεις:

2007 Γκαλερί Αμυ-
μώνη, Ιωάννινα

2006 Γκαλερί, Το μίλο
2002 Γκαλερί, 7

**Σημαντικότερες ομα-
δικές:**

2018 Déjà vu, Booze
2017 All Time Sculpture
Heroes, Γλυπτοθήκη
Γρηγοριάδη

2008 Ten years after
friends, Κυλινδρόμυλοι
Σαραντόπουλου

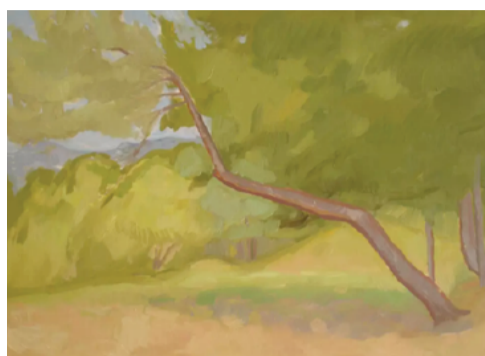
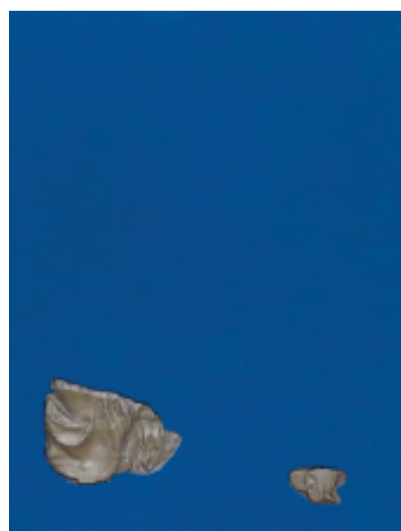
2006 Γλυπτική Γλυ-

Θεόδωρος Γιαννάκης,
Εικαστικός, Πρέβεζα

Ο **Θεόδωρος Γιαννάκης** (γεννήθηκε το 1979 στην Πρέβεζα) είναι απόφοιτος της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών και του προγράμματος MFA στη Διαχείριση Ψηφιακών Μέσων στο London Metropolitan University στο Λονδίνο. Την περίοδο αυτή εργάζεται στην διδακτορική του διατριβή στο Τμήμα Εικαστικών Τεχνών της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, με υποτροφία του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη. Έχει παρουσιάσει το έργο του σε ατομικές εκθέσεις στην Union Pacific (Λονδίνο), Ελένη Κορωνέου (Αθήνα), Radio Athenes (Αθήνα) και SPACE (Λονδίνο) και έχει λάβει μέρος σε διεθνείς ομαδικές εκθέσεις σε χώρους τέχνης, μουσεία και ιδρύματα όπως το New Museum της Νέας Υόρκης, το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, το Αρχαιολογικό Μουσείο των Δελφών, το Fondazione Prada, το Κολέγιο Τέχνης και Σχεδιασμού του Οντάριο, το V22 Collection και το Futura Center for Contemporary Art. Ως μέλος της καλλιτεχνικής ομάδας KERNEL έχει διοργανώσει εκθέσεις και εκδηλώσεις και έχει δώσει διαλέξεις για την έρευνά του στο ICA London, στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας.

Η Γκορτσιά στο χωράφι. ΛΑΔ

Θέα από τον κήπο. ΛΑΔ

Ο Δημήτριος Γέγιος γεννήθηκε το 1961 στην Εξοχή Κονίτσας Ιωαννίνων.

Σπούδασε Ζωγραφική στην Α.Σ.Κ.Τ με δάσκαλο τον Π. Τέπη και αποφοίτησε με άριστα το 1989.

Παράλληλα με τη ζωγραφική, ασχολήθηκε με την αιογραφία, την διδασκαλία της τέχνης και συνεργά-

στηκε με το Υπουργείο Πολιτισμού (αντίγραφο βυζαντινών εικόνων).

Παρουσίασε έργα του σε ατομική έκθεση το 1987 στην Ε.Η.Μ στα Ιωάννινα.

Μάχη Τζαβέλλα, Λογοτέχνης, Δωδώνη

Η Μάχη Τζαβέλλα γεννήθηκε τον Νοέμβριο του 1968 στο Μαντείο Δωδώνης. Ζει στην Αθήνα. Έχει εκδώσει τις νουβέλες: «Κόκκινος Αύγουστος», 2015 εκδόσεις Γραφομηχανή, «Φτερά παγωνιού», 2017 εκδόσεις Γκοβόστη, «ήρεμα φεύγω», 2020 εκδόσεις Γκοβόστη.

Διηγήματά της έχουν δημοσιευτεί στα συλλογικά έργα: «Οδός Δημιουργικής Γραφής» αρ. 2, 2013 εκδόσεις Οσελότος, «Ανθολογία Σύντομου Διηγήματος», 2014 εκδόσεις Γραφομηχανή και σε λογοτεχνικά διαδικτυακά περιοδικά.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΡΓΟΥ

Δύο αποσπάσματα από το νουβέλα «Φτερά παγωνιού», 2017 εκδόσεις Γκοβόστη

Όσο παρατηρώ τη φωτογραφία τόσο μελαγχολώ. Στο βλέμμα της αποτυπώνεται κάτι σαν παράνοια, αλλά το περίεργο είναι ότι μέσα από αυτήν αισθάνομαι να αποκαλύπτεται η ζωή μου. Για μια στιγμή φοβάμαι ότι μπορεί να είμαι άρρωστη κι εγώ· ότι μπορεί να έχω κολλήσει την αρρώστια της και δεν ξέρω τι πρέπει να κάνω. Άλλο αν τώρα πια είναι αργά και μοιάζει να μην έχει νόημα τίποτα απολύτως, αφού όσο και αν την κατηγορήσω δεν θα πετύχω τίποτα· ούτε το θαλό της βλέμμα μπορεί να αλλάξει ούτε και η ζωή μου που δεν μπορεί παρά να επηρεάστηκε από το κοίταγμά της. Νιώθω άβολα. Όλα μου φαίνονται

ανούσια, ψυχρά και αδιάφορα. Το μόνο που πραγματικά επιθυμώ είναι να βρεθώ στο σπίτι μόνη, έχοντας αφήσει πίσω τις υποχρεώσεις της κάθε μέρας. Νιώθω όλο και περισσότερο να αδειάζω από καλά συναισθήματα και να παίρνουν τη θέση τους η ψυχρότητα και η παγωνιά· η παγωνιά που πάντα διέκρινε στο βλέμμα της και που τώρα αισθάνομαι τον χρόνο να επιστρέφει και τις περασμένες στιγμές να περιστρέφονται γύρω από τα μάτια της, όπως όταν την κοιτούσα αναζητώντας την αποδοχή και εισπράττοντας την αποδοκιμασία ή την αμφισβήτηση, σαν να μην με πίστευε ποτέ.

Αναρωτήθηκα ποιον και τι αγαπούσα, αλλά σκέφτομαι ότι θα χρειαζόταν αρκετός χρόνος να βάλω τα πράγματα σε μια τάξη και να μην απαντήσω βιαστικά, λέγοντας ότι μάλλον δεν αγαπούσα κανέναν και τίποτα. Και τότε θυμήθηκα τη γάτα μου και χάρηκα γιατί τουλάχιστον αγαπούσα αυτό το ζώο. Τον Λάζαρο αγάπησα; Τη δουλειά μου; Τη ζωή μου αλλά και τη ζωή γενικά; Τις μικρές στιγμές μου; Συνειδητοποιούσα ότι τίποτα απ' όλα αυτά δεν αγαπούσα πολύ, αν και για όλα ένιωθα κατά καιρούς συγκίνηση. Συγκίνηση μαζί με θλίψη και δέος για όλα τα πλάσματα που βρέθηκαν σ' αυτό τον κόσμο χωρίς να ρωτηθούν, παλεύοντας να βρουν ένα νόημα,

καταδικασμένα να νιώσουν τόσο πόνο μόνο και μόνο για να ανταποκριθούν στο «πρωτόκολλο της ζωής». Η ζωή τελικά μπορεί και να γεννιέται μ' έναν θάνατο, όπως κι εγώ τώρα ξαναγεννιόμουν αλλάζοντας τη μοίρα μου. Αν αυτή μ' έφτιαξε κι έγινα αυτό που είμαι, εγώ η ίδια θα με αποδομούσα. Κάθε νέα σκέψη θα έκρυβε την επιθυμία μου για την πραγματική ελευθερία. Μπορούσα να είμαι ελεύθερη κάνοντας κάτι τολημρά, αλλάζοντας το παρελθόν μου και αφαιρώντας όλα με όσα χωρίς να το επιλέξω συνδέθηκα περισσότερο.